

Izhaja, izvirni pondeljek, vsak dan ...

Uredništvo: ...

DINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. ...

Kulturni odnošaji med Italijo in Jugoslavijo

Pod takim naslovom je priobčil "Il Resto del Carlino" v Bologni daljša izvajanja, iz katerih posnemljemo pomembnejše momente.

se občuti v obmejnih mestih, kakršno je v Trstu.

Članek ne more razumeti, kaj nameruje dr. Rybač, ko opozarja na pravice Italijanov na Krku in v Dalmaciji, in pravi: Za te smo zahtevali že pred tremi leti pravico do pouka v našem jeziku, v naših šolah, ki jih vzdržujemo mi.

Članek zaključuje: Moramo torej živo želiti, da se z živimi kulturnimi stiki z Jugoslavijo, in z našim najtesnejšim prijateljstvom s sosednim kraljestvom, za naše neodrešene soplemenjake ustvari položaj, da bodo mogli izgnanost iz domovine prenašati z manjšo žrtvijo in manjšim trpljenjem.

je glasil: «Zbornica poziva vlado, naj zopet izroči vodstvo Udrženja bojnikov zakonitim zastopnikom, ki so jih izvolili člani.»

Seja je končala ob 20.45.

Boj za delavsko maso

Stavka kovinarjev v Lombardiji se širi F. I. O. M. zahteva konkordat z industrijalci

MILAN, 12. Stavka kovinarjev, ki je pred dobrim tednom izbruhnila v Bresciji, se je na pritisk fašistovskih sindikalnih organizacij pričela širiti tudi v Milanu.

Pogajanja so se razbila, ker niso hoteli industrijalci pristati na zvišanje plač, češ da imajo pre malo denarja. On Augusto Turati, ki je tudi zastopal delavce, se je torej vrnil iz Rima v Brescijo s slabimi novicami.

V imenu industrijalcev sta se zglasila včeraj pri ministrskem predsedniku on. Renni in Olivetti ter sta mu razložila položaj lombardijske industrije.

Medtem se je napovedano razširjenje stavke na Lombardijo izvršilo. V Milanu so pričeli včeraj stavkati delavci pri podjetju Bianchi, davi so se pridružili stavki delavci iz tovarne Alfa Romeo, Breda, Stregler, Brunt, Riva, Stucchi, Compagnia generale di Eletticità in Nathan & Uboldi.

Zbornica odobrila notranjo politiko vlade

Finzi, Acerbo in Arnaldo Mussolini obtoženi korupcije

RIM, 12. Predsednik on. Casertano je otvoril sejo ob navadni uri. Pri razpravi o zapisniku včerajšnje seje je prišlo do ostrega prekanja med Farinacci-jem in komunistom Damenom.

Med razpravo o notranji politiki vlade je govoril on. Caprice za vlado. Za njim se je uglasil komunist Maffi. Očital je fašizmu, da podpira kapitalizem.

On. Finzi izjavi, da je vesel, da mu je Maffi dal priliko, da se bo lahko zagovarjal. V smislu pravilnika zahteva, da se sestane komisija, ki naj preišče vse njegove življenje.

Komunist Molinelli je predložil resolucijo, v kateri protestira proti razpustu osrednjega odbora Udrženja bojnikov. On. Paolucci je razvil resolucijo, podpisano od vseh bojnikov-fašistov: «Zbornica poudarja potrebo, da se Udrženje bojnikov stavi zopet v sklad s svojimi moralnimi in materialnimi cilji, ker je zašlo na strankarsko polje.»

Članek ugotavlja tu, da vsi ti pomisleki prihajajo iz Trsta in izjava dalje: Italijani, ki so bolj oddaljeni od drugorodcev, ne morejo pojmiti izvestnih problemov in se jim zdi skoro nerazumljivo, kako more kak slovenski mladenič raje udirati v Ljubljani ali Beogradu, nego pa v Rimu, Bologni ali Napoliu, ko se vendar na naša vseučilišča vpisujejo dijaki iz najoddaljenejših krajev.

Danes pade odločitev glede mandatov HRSS

Mandati iz Srbije in Črne gore verificirani

BEOGRAD, 12. (Izv.) Verifikacijski odbor ima izdalo veliko dela, ker je bilo vloženih proti izvolitvi poslanev ogromno pritožb.

Obdoreni so bili mandati iz vseh srbskih, črnogorskih in južnosrbskih okrožij. Jutri pride na vrsto verifikacija mandatov iz Vojvodine in tudi Radičevih mandatov.

Popoldne so se sestali Davidović, Polić in Bazala na posvetovanje, kaj naj ukrene opozicija v slučaju, da se mandati HRSS razveljavijo.

Minister vez Trifunović in minister šum dr. Zerjav sta se sestala danes, da proučita vprašanje konkordata z Vatikanom.

Bolgarska vlada preganja zemljoradnike

BEOGRAD, 12. (Izv.) Notranje ministstvo je prejelo obvestilo, da je bolgarska vlada poslala v Jugoslavijo in Čehoslovaško svoje poverjenike, ki naj bi umorili bivšega poslanika na beograjskem dvoru Kosto Todorova in bivšega ministra Obova ter več drugih uglednih zemljoradnikov.

Smat slovenskega tolnika

LUBLJANA, 12. (Izv.) V Zatičen na Dolenskem je umrl Anton Leban, ki je bil znan kot dober šonik.

Preiskava proti Radiću bo končana v 3 mesecih

ZAGREB, 12. (Izv.) Preiskava proti Radiću se nadaljuje normalno. Danes je bilo zaslišanih več novih prič, med njimi več bivših vojakov; ki jih je Radić pozival, naj ne odidejo k voja-

kom. Preiskovalni sodnik je zaslišal tudi več dopisnikov beograjskih novin.

Epizembe v jugos. diplomatski službi

BEOGRAD, 12. Načelnik sekcije v oddelku za pogodbe, Bogodjub Jeftić, je imenovan za poslaniškega svetnika v Parizu; na njegovo dosedanje mesto pride Dimitrije Popuzović, namestnik stalnega delegata v podonavski komisiji. Stanoje Pelivanović, poslaniški tajnik v Bernu in Ante Anić, poslaniški tajnik v Rimu, sta poklicana v ministstvo. Poslaniški tajnik Milan Konstantinović je premeščen iz Bukarešte na Dunaj. Za generalnega tajnika v jugos. delegaciji pri reparacijski komisiji je imenovan Danilo Danić, za šefa sekcije pri reparacijski komisiji v Parizu pa Mikoš Kicevac.

Bolgarija prosi za povečanje vojske

SOFIJA, 12. Ministrski predsednik Cankov je predložil medzavezniški kontrolni komisiji spomenico, v kateri jo prosi, da se dovoli bolgarski vladi povečanje vojske za 40 tisoč mož. Cankov utemeljuje svojo prošnjo z zatrjevanjem, da je pomnožena armada potrebna za očuvanje reda in miru v deželi pred komunističnim rovarjenjem. Kontrolna komisija je odposlala prošnjo Bolgarije na poslaniško konferenco.

Bombni atentat v Varni

SOFIJA, 12. V Varni se vrši že več dni proces proti komunistom. Včeraj so neznanici vrgli v neko stanovanje, kjer bivajo komunistični pristavi, dve bombi, izmed katerih je ena eksplodirala ter povzročila veliko škodo na pohištvo. Gorinavedeni obtoženi komunisti, ki so doznali za ta atentat, so sporočili sodišču, da ne nameravajo določiti svojih braniteljev, ker jih nečejo postaviti v nevarnost, da bi se nad njimi masečevali gotovi elementi.

Nov zakon o zaščiti države v Bolgariji

SOFIJA, 12. Zbornica je odobrila zakonski načrt, ki spopolnjuje zakon o zaščiti države. V kratkem objavi uradni list nov zaščitni zakon.

Rdeče čete izpraznile Mongoljo

MOSKVA, 12. Čete rdeče armade so izpraznile Mongolijo. Te čete so nedavno vkorakale v Mongolijo na prošnjo mongolske vlade, da razprošijo Mongolijo in Zvezi sovjetskih socialističnih republik sovražne tolpe in branijo državne meje. Pri odhodu je mongolsko ljudstvo navdušeno pozdravljalo rdeče čete.

Zasedanje sveta Društva narodov

Vprašanje carigradske Grkov in poročilo o obnavljanju Ogrske

ZENEVA, 12. Na včerajšnji seji sveta Društva narodov je prišlo na razpravo vprašanje Grkov v Carigradu. V smislu lausanske pogodbe namreč niso podvrženi izmenjavi Grki, ki so se naselili na ozemlju carigradske pokrajine pred 30. oktobra 1918. Ko se je pa imela udeležiti ta določba, so hoteli Turki smatrati za «naseljene» le tiste Grke, ki so dobili pravilno dovoljenje za nastanitev. Grki pa so se uprli tej razlagi, češ da se imajo smatrati za take vsi, ki morejo dokazati, da so se priselili na omenjeno ozemlje pred gori označenim dnem.

Svet je svojas vprašal za tozadevno mnenje mednarodno razzodišče v Haagu, ki se je v bistvu izreklo za grško stališče. Na včerajšnji seji zenevskega sveta je toliko grški delegat Coclanamos kolikor zastopnik Turčije Numir beg je izrazil svoje spoštovanje za mednarodno razzodišče, vsled česar je svet odredil, da ima pravore haškega razzodišča veljati kot avtentična interpretacija lausanske pogodbe, katera mora biti merodajna za mešano komisijo, ki vodi izmenjavo ljudstev med Grčijo in Turčijo.

Nato je poročal senator Scialoja o finančni obnovi Ogrske. Uvodoma je govoril izjavil, da so tekem sklepanja posebnega odbora za Ogrsko zastopniki nekaterih obmejnih držav predložili gotove ugovore glede nekaterih postavk ogrske državnega proračuna.

«Odbor — tako je rekel sen. Scialoja — ni mogel razpravljati o teh ugovorih, ker ni imel za to potrebnih podatkov.» V zaključnem delu svojega poročila je senator Scialoja izrazil svoje zadoščenje nad precejšnjim napredkom, ki ga izkazuje stanje ogrskega gospodarskega položaja in ki je omogočil vzpostavitev ravnovesja v lanskem proračunu te države. Govornik je izrazil upanje, da bo ogrska vlada v tesnem sodelovanju z glavnim komisarjem Društva narodov v kratkem izvršila obnovitvena dela ter tako zagotovila življenje miru ogrski državi. Zastopnik Ogrsk se je zahvalil ter izjavil, da bo ostala država, ki jo zastopa, pokorna ukazom Društva narodov.

Na popoldanski seji je zastopnik Čehoslovske Beneš predložil poročilo za sklicanje mednarodne konference za nadzorovanje zasebnega trgovanja z orožjem in municijo. Svet je po nekaterih pripombah Chamberlaina in Scialoje odobril Benešev poročilo.

Na zasebni seji je potem svet dal še zadnje odredbe za današnjo sejo, na kateri bo Chamberlain podal toli pričakovano izjavo o zenevskem protokolu. Z ozirom na to izjavo se poroča iz uradnega vira, da bo Chamberlain podal obširen ekspozé, v katerem bo razložil angleško stališče in vzroke, radi katerih ne more angleška vlada sprejeti sedanje predloge za zaščito. Ob tej priliki bo Chamberlain podal v glavnih obrisih smernice za nov načrt,

ki bo po mnenju angleške vlade mogel doseči isto, kar si obeta sodanji protokol.

Medtem je svet Društva narodov pripravil besedilo za odgovor na noto nemške vlade od 22. decembra glede vstopa Nemčije v Društvo narodov. Svet je sklenil povabiti Nemčijo, da zaprosi za vstop v Društvo brez nobenih pogojev.

Francoski senat in vprašanje vatikanskega poslanstva

Komunisti proti diplomatski tajnosti

PARIZ, 12. Finančna komisija senata ni odobrila čl. 9 proračuna za zunanje zadeve, ki določa, da se črtajo krediti za francoskega poslanika pri Vatikanu. Številni senatorjevi, ki so glasovali za odobritev, je bilo enako številu onih senatorjev, ki so se izrekli proti odobritvi. Senator de Monzié se je vzdržal glasovanja. Spričo dejstva, da se je de Monzié vzdržal glasovanja, se mora smatrati, da je finančna komisija naklonjena nadaljnjemu vzdrževanju francoskega poslanstva pri Vatikanu. Ministrski predsednik Herriot je bil takoj obveščen o izidu glasovanja.

Popoldne se je sestala pod predsedstvom Herriota zbornična komisija za zunanje zadeve. Herriot je pojasnjeval na tej seji svoje stališče glede varstva in zunanje politike Francije. Člane komisije je naprosil, da se obvežejo s častno besedo, da držijo tajno njegove izjave. Komunist Berthou se je izrekel proti Herriotovi želji. Po dolgi razpravi se je vršilo glasovanje glede Herriotovega predloga, ki so ga člani komisije enoglasno odobrili. Proti je glasoval komunist Berthou; socialist Fontanier se je vzdržal glasovanja. Nato je sklenila komisija, da se zopet sestane zvečer k seji, toda brez komunistov. Poslanec Berthou je radi tega podal ostavko kot član komisije za zunanje zadeve.

Predsedniku komisije za zunanje zadeve Franklinu Bouillon je odposlal komunistični poslanec Andre Berthou pismo, v katerem podaja ostavko kot član komisije ter protestira proti postopanju ministrskega predsednika, ki je zahteval od članov komisije, da držijo tajno njegove izjave o varstvu in zunanji politiki Francije.

Boj za predsedniško mesto v Nemčiji

Ugodne šanse desničarskih strank

BERLIN, 12. Vprašanje volitev novega predsednika republike ni še popolnoma razčiščeno. Demokratski poslanci so izjavili novinarjem, da smatrajo predlog demokratske frakcije, ki proglašja dr. ŠPmons za skupnega kandidata vseh meščanskih strank, le za izhod iz sedanje zmošnjave. Zdi se, da demokratski krogi niso računali na uspeh tega predloga.

Vesti iz centumskih krogov pravijo, da Stagerwald ne bo kandidiral za predsedniško mesto. Zato pa bo izvršni odbor centuma, kakor računajo politični krogi, proglasil dr. Marxa za kandidata.

Vse kaže, da ne bo noben kandidat, če upoštevamo, da postavijo tudi komunistična lista, dobil pri prvih volitvah potrebno večino radi razpršenja glasov. Treba je omeniti, da imajo desničarske stranke kljub temu ugodnejše šanse kot levičarji, da prodrejo že pri prvih volitvah s svojim kandidatom.

Zalostna smrt narodnega izdajalca

GRADEC, 12. (Izv.) Tu je umrl bivši župan v Ptuj Josip Murnik, ki je igral pod Avstrijo veliko vlogo v političnem življenju na Stajerskem. Bil je voditelj nemškiarskega gibanja in izdajatelj zloglasnega lista «Stajersce». Umrl je popolnoma zapuščen od vseh.

Sun Yat Sen umrl

PEKING, 12. Bivši predsednik kitajske republike Sun Yat Sen je umrl.

Curzonovo zdravstveno stanje se boljša

LONDON, 12. Lord Curzon, ki je pred dnevi prestal nevarno operacijo, je sicer še vedno zelo slab, a vendar se more reči, da je prestal najhuje. V njegovem zdravstvenem stanju se opaža preokret in bolnik se že počuti nekoliko boljše.

Coolidgejev poraz v senatu

LONDON, 12. Včeraj je washingtonski senat glasoval o vladnem predlogu za imenovanje Warrena za justičnega ministra. Senat je z 41 glasovi proti 39 zavrnil predlog vlade. Vest o tem porazu vlade je bila sprejeta z burnimi aplavzi.

Prihod Alessandrija v Chile

RIO JANEIRO, 12. Danes se je tu izkrcal predsednik republike Chile dr. Alessandri. V pristanišču so ga pričakovali oblasti. Brezštevilna množica je predsednika burno pozdravljala. Predsednik se je nato podal v palačo Quarrabare. Vse mesto je okrašeno z državnimi zastavami.

Poraz kurdskeh vstajev

ANGORA, 12. Uradno poročilo pravi, da ni v odseku Diarbekir zaznamovati nobenih važnih dogodkov. Uporniški oddelki, ki so zasedli pred kratkem nekoliko vasi v okolici Diarbekirja, so utrpeli radi obstreljevanja turške artilerije velike izgube. Naše čete napredujejo povsod brez vsakih izgub. Kurdski ujetniki zatrjujejo, da se nahaja šejk s svojim štabom v Somahi, severno od Diarbekirja. V noči od 7. na 8. marca so bili uporniki močno poraženi, radi česar so pobili več svojih poveljnikov.

DNEVNE VESTI

O kovanju političnega kapitla

«Goriška Straža» od 11. marca 1925. napa- da v članku »Kaj je s slovenskimi napisi na grobovih« goriški pokrajinski odbor, češ da si prisvajajo zasluge za preklic odloka o prepovedi slovenskih napisov. Kot se pa lahko pre- priča vsak razumen človek, ki zna čitati, je «Edinost» v svojem tozadevnem poročilu v prvem članku od 1. marca 1925. samo po- ročala, da je tajništvo goriškega pokrajins- kega odbora našega enotnega političnega društva «Edinost», ki je interveniral na goriš- kem magistratu, prejel obvestilo, da je dotič- ni referent izjavil, da odredba goriškega ob- činskega odbora o nagrobnih napisih: »velja več in da slovenske stranke lahko postavljajo svoje pokrajinske napisove v bodoče nemotno na gro- bne spomenike s slovenskimi napisi. Tajni- štvo goriškega odbora se je takrat, ker so mu došle vesti o umiku, na prošnjo posameznih strank informiralo na magistratu in dobilo od dotičnega referenta ona pojasnila s znanimi pridržki o predhodnem dovoljenju na napise in je o tem vestno obvestilo javnost. Obenem pa napravilo korake, da bi se tudi ti pridržki odstranili.

Da ni hotel goriški odbor kovati iz cele za- vede političnega kapitla, ampak da ga je v resnici koval neko drugi, je razvidno iz po- teka cele zadeve same.

Goriški odbor enotnega društva «Edinost» je zvedel dne 3. februarja o sklepu goriškega občinskega odbora glede prepovedi sloven- skih napisov na grobovih ter o tem obvestil dnevniki «Edinost», ki je poročal o prepovedi v številki z dne 5. februarja, ter poslanca dr. Wilfana, ki je nato pripravil tozadevno in- terpelacijo na notranjega ministra. Komaj je strankarska skupina okoli «Goriške Straže» potom časopisa «Edinost» zvedela o prepovedi, da bi jih je kdo ne prehitel ter jim odvzel za- sluge za posredovanje, odpisala telegram na notranjega ministra ter o tem poročala v «Straži» od 7. februarja. Da bi se zopet ne ponavljalo isto kot ob času prepovedi drama- tičnih predstav v tržaški pokrajini, ki je bila na tako neumestni način vložena od poslanca Besednjaka še ena interpelacija, čeprav je že poslanec Wilfan od svoje strani interpeliral notranje ministrstvo, je enotno društvo «Edi- nost» odstopilo od svoje interpelacije glede napisov, da bi se ne smeleli pred italijansko javnostjo s dvojnimi postopanjem in da se je dala tako poslancu Besednjaku možnost, da si pogasi žepo po čim pogostejših interpelacijah, čeprav je že kdo drugi primerno poskrbel.

Pozneje je pa goriški odbor «Edinosti» samo informiral javnost o umiku odloka, kot se mu je sporočilo na magistratu, ne da bi si s tem prisvajal kakih zaslug za rešitev; s takim za- doščenjem jemljemo na znanje, da velja isto stanje kot pred prepovedjo. — Ljubosumnost «Goriške Straže» za njeno interpelacijo je po- polnoma neumestna, ker se je ni nihče prisvajal in to tem bolj, ker je že takoj ob začetku cele zadeve naše enotno društvo «Edinost» pokazalo, da mu ne gre za nabiranje lahkih zaslug pred očmi ljudstva ali pa za otročje teč-movanje, kdo bo prvi. Preveča nas le silno zadovoljstvo, da je žalitev naših dragih ranjkih nadla.

Iz urada Pol. dr. «Edinost» v Trstu

Sporočamo vest, ki smo jo dobili iz dobrega vira, da bo likvidacija pokrajinskih in podob- nih prošelj končana do konca tega meseca. Menimo zato, da ni treba sedaj pospeševanja za poselj zanke.

Po končni likvidaciji prihajajo spisi k plačil- nemu uradu in od tega k različni delegaciji. Na računskem dvoru se prošnje rešujejo po- časi, ker je premočno uradnikov in ker mnogo- krat pritožbe niso opremljene z vsemi potreb- nimi dokumenti, posebno manjka skoro vedno ODKLONILNI ODLOK, ki ga je prejel pro- selec.

Kar je malo odklonilnih odlokov, bo veliko težje zmagati s pritožbo pri računskem dvoru in zato morajo biti prošnje dobro vtemeljene. Tajništvo.

Odziv na Interpelacijo posl. Lunellija

Večkrat že smo govorili o interpelaciji fa- šistovskega poslanca Lunellija, v kateri je na- glašal potrebo, da javni funkcionarji poznajo jezik prebivalstva.

V seji rimske zbornice dne 10. t. m. mu je odgovarjal državni podtajnik v ministrstvu za notranje stvari Grandi. Hvalil je delovanje, ki ga je interpelant kritiziral.

Poslanec Lunelli ni bil zadovoljen z odgo- vorom, kajti — tako je rekel — nikomur ni dovoljeno delati stvari, za katere ni usposob- ljen. On n. pr., četudi je poslanec, ne bi mogel upravljati kako pokrajino na Poljskem ali Madžarskem.

Večina je hrupela, toda govornik je izja- vil ponovno, da funkcionarji v zgornjem Po- adžiju niso usposobljeni za vršenje svoje dolžnosti.

Podminister Grandi je zaklical Lunelliju: Govorče tako vrste protipatriotično akcijo. Lunelli na to: Neumno bi bilo, če ne bi hoteli videti resničnosti!

Grandi: To delate ravno vi. Zavedajte se resničnega položaja.

Lunelli je vstrajal pri svoji trditvi in se je pri tem skliceval kot prič na poslanca Sta- race-a, ki je bil na licu mesta.

Starace je naglašal, da je vprašanje velike važnosti, ker je Trentin nesigurna straža Alp. Minister Federzoni: gotovo, prav gotovo!

Taki so bili odzivi v rimski zbornici na in- terpelacijo poslanca Lunellija. Kakor vidimo, je bil osamljen s svojim edino pravilnim nazi- ranjem. Vsi drugi so mu nasprotovali, ker so mnenja, da javnemu funkcionarju med nara- dnimi manjšinami ni potrebno poznavanje je- zika prebivalstva, da se mora marveč ljudstvo — to je logičen zaključek — učiti jezik urad- nikal. Da se je tako naziranje izrazilo v parla- mentu kake druge države, bi se ljudje v zad- nji gorski vasi prijemali za glavo, kako morejo resni in inteligentni ljudje prihajati s takimi nazori, nasprotnimi ne le vsakemu četu pra- vičnosti, ampak tudi vsaki logiki in vsakemu zdravemu razumevanju potreb zdrave in smo- trene uprave. Naš «Piccolo», ki nam je ne- davno dopovedoval, kako da so možje, ka- kršna sta senator Mosconi in poslanec Lunelli, pravi tolmači mišljenja javnosti in odgovorni činiteljevi, je čul sedaj iz ust državnega podtaj- nika Grandija in celo tudi ministra ekscel- enca Federzonia, da je (Piccolo) pripovedo- val bajke, kajti oba rečena odgovorna pre- dstavnika notranje politike sta s povdorkom hvalila, kar je posl. Lunelli grajal! Svetujemo «Piccolo» naj ne slegomiši in naj ne prikriva resnice, četudi mu je — iz njegovih lastnih

polemičnih razlogov — včasih nekoliko na poti.

— Univ. prof. dr. France Veber je bil služ- beno brzojavnim potom počinca in Ljubljano, radičesar je moral opustiti napovedani obisk svojega tov. univerz. prof. dr. Vitt. Benussi- ja v Padovi. Potemtakem odpadejo tudi v več- rajšnji številki naznanjena predavanja. Gosp. dr. Veber se povrne v Gorico 3. ali 4. aprila, t. j. za velikonočne počitnice, in v tej dobi bo priredil za naše ljudstvo v tržaški pokrajini objavljen predavanja.

— Trst in brisanje državnega dolga Benit- kam. Uradni list «Gazzetta Ufficiale» je obja- vil te dni kr. odlok-zakon, ki določa, da se Benetkam briše dolg v znesku 70 milijonov 782 tisoč in 923.77 lir.

Tržaške laske kroge je ta odlok-zakon pre- cej vznemiril, ker je vzbudil zopet onedno nevoščljivost med obema «jadranskima sestram- ma». Z ozirom na nerazpoloženje, ki ga je povzročila odpušitev dolgov Benetkam tu v Trstu, poziva večrajšnji «Popolo di Trieste» vladu, naj najde tudi za Trst kak način, na kateri bi se «uredilo» vprašanje dolga, ki ga ima tržaška občina napram državi, posebno pa tistega, ki je nastal v prvih povojnih letih, ko so bili vsi viri občinskih dohodkov popolnoma usahnili.

Vznemirjenje se je polotilo seveda tudi mestnih očetov, kateri morajo pač videti v onem odloku v prid Benetkam nezasluzeno zastopavanje Trsta. Tržaški župan sen. Pi- tacco je že prejel tozadevno interpelacijo, ki jo je vložil občinski svetovalec Cupolo, «da bi zvedel, koliko milijonov predumov, ki jih je dovolila vlada tržaški občini, je bilo brisanih z ozirom na dejstvo, da se je Trst nahajal v takih razmerah, v kakršnih se ni nahajala nobena druga občina krajevine».

— Stavka kovinarjev. Predvečrajšnji je proglasil tukajšnji kovinarski sindikat stavko kovinarjev. Po stavki so bile prizadete tržaške in trziške ladjedelnice. V spor je posegel takoj vodstvo fašistovske stranke, katero je, kakor poroča «Popolo di Trieste», doseglo, da se bodo pogajanja za zvišanje plač nadaljevala. Tržaški fašistovski sindikat je nato sklenil ta- kojšnje prenehanje stavke. Istočasno je izbruh- nila stavka, kakor rečeno, tudi v trziški ladjed- lalnici, v kateri se večrajšnji delalo. Na trgu XX. Settembre v Trzižu se je vršil večrajšnji shod stavkujočih delavcev, na katerem so govorili zastopniki fašistovskih sindikatov in F. I. O. M., pozivajoč delavce k složenemu nastopu brez ozira na strankarsko pripadnost.

Društvene vesti

«Petečkove poslednje sanje». To v nedeljo lepo uspešno otroško igró ponovi dramatični odsek M. D. P. Trst v nedeljo 15. t. m. ob 17. v dvorani DKD pri Sv. Jakobu.

In sicer ponovi M. D. P. Trst igró ob zgodnji uri, da se je lahko udeležijo tudi oni, ki vsled oddaljenosti niso mogli prisostvovati nedeljski premjeri.

— Dram. odsek M. D. P. Trst. Danes ob 20. vaja celokupnega ansambla v dvorani D. K. D. pri Sv. Jakobu za «Petečkove poslednje sanje».

— M. D. «Zarja» Rojan. Danes ob 20. drama- tične vaje. Prosim za točnost in polnoštevil- nost. Načelnik.

Jutri točno ob 20.30 sestanek nogometna- šev. Po sestanku sestanek tehniškega vodstva. T. V.

SPORT

Tekme za kupo g. Povha.

V nedeljo dne 15. t. m. se srečajo na sport- nem igrišču «Adrije» sledeče čete: M. D. Zarja proti Adriji II in M. D. P. Op. proti prvi četi Adrije. Da vlada veliko zanimanje za te tekme, ni treba posebej omeniti. Rojanski zar- janski nastopijo s trdno voljo, da odnesejo v igri- šča dve dragoceni točki, vendar morajo raču- nati za dejstvo, da stvar ni lahka. Pri prvem srečanju je izpadla tekma neodločno (5-5) in v revanši tekmi so zmagali mladi Adrijci (2:0).

Sedaj se nudi Zarjancem zopetna prilika, da izbršejo rezultat zadnje tekme. Kot se da so- dititi po poslednjih tekmah, je četa močno pridobila v izkušnosti in precej napredovala.

Po tej tekmi se srečata četi M. D. P. Opčine in Adrije I. Mislimo, da zadostujeta imeni obeh društev, da privabita vse sportno občinstvo na igrišče. Tudi to je tretje srečanje teh čet.

Pri prvem srečanju je zmagala četa M. D. P. Opčine s 3 proti 0, a četa Adrije je pri tej tekmi stopila prvič javno na igrišče. Pri drugem srečanju obeh čet je po nad vse zanimivi tekmi odnesla zmago Adria, tako da bo ne- deljska tekma nekako odločilna za premoč ene ali druge čete. Kot slišimo, postavi dru- štvo S. D. Adria najboljšo formacijo moštva, ki se je zadnje čase izgubala javnih tekm in se marljivo vzbala za tekme za župo.

Tudi Opčine niso mnogo zadržane za to četo in nedeljska tekma z Valom nam priča, da bo trda kost vsem tekmujočim četam skupi- ne B. Noben pravi sportnik, ki želi videti dve lepi tekmi in se naučiti tehnične igre, ne sme torej manjkati v nedeljo na sportnem igrišču Adrije. Sportnik.

Iz tržaškega življenja

— Kako je baronica prišla ob dragocene uhane in kako jih je zopet dobila. Baronica Renata Kechback, stanujoča v svoji vili v Kol- lonji št. 103, je imela poleg drugih draguljev tudi krasne uhane z briljanti, vredne kakih 15.000 lir. Dragoceni nakit je vzbujal občudo- vanje pri barončininih poslih, posebno pri 20- letni vzgojiteljici Mariji A.; zapeljivi blesk žlahtnih kamnov jo je tako prevzel, da je skle- nila izmakniti gospodinji uhane. Mogoče bi se bila še premislila, da se ji ni predvečrajš- njim ponudila ugodna prilika, da uteši njeno hrepenenje. Baronica je šla z doma ter pu- stila omaro, kjer je hranila svoje dragocenosti, odprto. «Zdaj ali nikoli», si je mislila vzgojitel- jica, smuknila skrivaj v barončinino sobo ter pobasala lepe uhane; za vsak slučaj je vzela tudi znesek 150 lir, ki ga je našla v istem pre- dalu. Kmalu potem je baronica odkrila tatvi- no; ker ni mogla dognati, kam so izginili uha- ni, je njen sam padel na vzgojiteljico, ki je medtem natihem izginila. V tem smislu je prijavila zadevo kvesturi. Policijski agenti so pri natančni preiskavi v sobi vzgojiteljice našli skrite uhane in ves ukradeni denar. Ta- tiče niso še izsledili.

— Omot s truplom novorojenčka. Predve- rajšnji popoldne so otroci, ki so se igrali v bližini borovega gozdiča pri Sv. Alojziju, našli velik omot. V svoji otročji radovednosti so omot odvili in tedaj je prišlo na dan trupelce novorojenčka. Zadeva je prišla na uho orožni- kom, ki so dali prepeljati trupelce v mrtvaš-

nico mestne bolnišnice, kjer so zdravniki dog- nali, da gre za 8 mesecev star človeški zane- sek. Na trupelcu ni bilo opaziti nobenega zna- ka nasilja, vendar pa ni izključeno, da je dete prišlo živo na svet. Orožniki iščejo brežerno mater.

— Smrtinovarena padec kovaškega vajenca. Večrajšnji popoldne se je v ladjedelnici S. Marco pripetila velika nesreča, radi katere je skoro prišel ob življenje 15letni kovaški vajenec Av- gust Paulič, doma iz Doline. Dečko je bil za- poslen na velikem parniku, ki ga grade v ome- njeni ladjedelnici; pri delu na par metrov vi- sokem ogrodju je nenadoma izgubil ravnote- žeje ter strmoglavil na veliko železno ploščo; obležal je ves krvav in nezavesten. Tovariši so ga prenesli v obvezovalnico ter mu podali prvo pomoč. Kmalu potem je došel na lice mesta zdravnik rešilne postaje, ki je dognal, da ima rdečev poleg velike rane na glavi tudi na dveh mestih prebito črepinjo. Nesrečni vajenec je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer so ga sorojevali v zelo nevarnem stanju v kirurški oddelek.

Vesti z Goriškega

— Premeščen. Dosedanji predstojnik gori- ške okrajne sodnije dr. Anton Vidoz zapusti te dni Gorico, ker je premeščen k prizivnemu sodišču v Trstu.

— Mestna klavnica in kanalizacija Gorice. Minstrstvo za narodno gospodarstvo je odo- bril načrt tehniškega urada za zgradbo nove mestne klavnice in za kanalizacijo Gorice. Tr- žaška prefektura je bila pooblašena od mini- strstva, da nakaže v to svrhu predjem v zne- sku 300.000 lir. Kanalizacijska dela se bodo pričela najprej v Via Aquileia.

— Cesta Solkan-Trnovo. Kakor smo svoje- časno poročali, je ministrstvo za javna dela nakazalo pred časom večjo podporo za po- pravo težko poškodovane in skrajno zanemar- jene ceste Solkan-Trnovo. Dotična podpora pa je zadostovala le za popravilo polovice ce- ste, nakaš po popravitveni dela vsled pomanj- karskega sredstva običala. Po posredovanju go- riške trgovsko-obrtne zbornice je bila sedaj nakazana dodatna podpora v znesku 221.000 lir, ki naj omogoči dokončanje popravilnih del. Goriški vzpostavilveni urad je že dobil nalogo, da naj čim prej prične z dotičnimi deli.

— Povratek zime. Po večtedenskem južnem, deževnem vremenu je v ponedeljek zapadel po goriških gorah sneg. V torek se je nebo končno zjasnilo in imeli smo pravičari lep zimski dan. Tudi v sredo se je držalo vreme razmeroma dobro. Večrajšnji popoldne pa se je nebo potem- nilo in nad Gorico se je pričel usipati sneg, kateri jo je za trenutek pokril z belo, zimsko odejo, ki je seveda takoj izginila. Pač pa se drži sneg še vedno na okoliških gorah.

— Čudni časi. Ko pišemo te vrstice, pada po goriških ulicah sneg. Gdnca Zdenka Mer- cina pa je poslala v goriško uredništvo ru- dečo, zrelo jagodo, katero je našla dne 7. t. m. v okolici: Goč pri Vipavi. Menda se je letos tudi mati priroda postavila na glavo!

— Krompirjev semanj. Večrajšnji četrtek je bil v Gorici pravičari krompirjev semenj. Iz- vozni trg je bil naravnost nabit od vozov, na katerih so pripeljali goriški kmetje na prodaj semenski krompir. Pa tudi zunanji trg po Korzu od ljudskega vrta pa do semenišča se je vleklj, vrsta vozov s krompirjem, ki niso našli pro- stora na izvoznem trgu. Radi velike ponudbe krompirja in majhnega povpraševanja po njem je bila kupčija jako slaba. Večina prodajalec- je morala shraniti neprodani krompir v skladi- ščih, da ga sproti v ponedeljek zopet na trg. Cena semenskemu krompirju je bila zjutraj približno 1.10—1.20 lir za kg, okoli popoldneva pa si ga dobil že po liri in tudi manj. Pred tedni so bili goriški kmetovalci vsi preplašeni, da se ne bo dobilo semenskega krompirja, in v resnici ga je bilo dosedaj prav malo na trgu, večrajšnji pa so se nakaškrat pojavile velike koli- čine, kupce pa je bilo prav malo, ker so si ga nabraže že drugod preskrbeli.

Tudi na živinskem trgu, ki je bil večrajšnji po- dolgem času znova otvoren, je bilo zelo va- halno. Toda tudi z živino je bilo ravno tako kot s krompirjem: velika ponudba in majhno naravnost neznačajno povpraševanje, vsled česar je bila tudi tam kupčija jako vela.

— Vrhpolje — Ajdovščina. Vrhpoljsko ga- silno društvo bo gostovalo v nedeljo dne 14. t. m. v Ajdovščini (dvorana gosp. Bratina) z igró «Poslednji moški».

Namen naših gasilcev — kulturnih delavcev je, spoznati se z raznimi drugimi prosvetnimi društvi v svrhu vzpostavitve vzajemnega delo- vanja in snovanja med društvi. Zato naj pride vse, ki se zanima za napredek in prosveto, v nedeljo v Ajdovščino.

DAROVI

Za vdovo Škerjenc iz Bazovice darnicejo Ante Iveša L. 15, Hinko Perlot L. 10, Iva Žitko L. 20, Marija Orel L. 5. Denar hrani uprav- ništvo.

Borzná poročila.

DEVIZE Amsterdam od 975. — do 980. — Bel- gija od 122.50 do 123.50; Pariz 126. — do 126.50; London od 117. — do 117.15; New York od 24.50 do 24.60; Španija od 344. — do 349. —; Švicca od 470. — do 474. —; Atene od 35. — do 37. —; Berlin do 580. — do 590. —; Bukarešt od 11.75 do 12.25; Praga od 7.60 do 7.80; Ogrska od 0.3345 do 0.345; Dunaj od 0.0310 do 0.0350; Zagreb od 39.3 do 39.50. Benetjske obveznice 80.60.

PODLISTEK

V. J. KRIZANOVSKA. (6)

Moč preteklosti

Roman v treh delih.

Iz ruščine prevedel Ivan Vouk.

— Da, zelo zanimivo. Tudi jaz neizre- čeno ljubim taka raziskovanja in nemirne kraje, toda vem tudi, — in ne pozabite tega, Larisa Arkadjevna, — da sta znanost in izkustvo dokazala, da so taka izse- lovanja v območju onega sveta in zatorej nevarna za izsledovalce. V krajih, ki so na slabem glasu, v krajih zločinov in nesreč, skrajša, v krajih, ki so obteženi s pro- kletstvom, preži nekaj zločestege in ne- varnega. In radovednosti, ki si prizadevajo pronikniti in razgrniti zločeste preteklosti, so podobni onim nepredvidnim, ki odpi- rajo grobove okuženih, ne vedoč, kakšni strupeni zarodki se morejo tam še potaje- vati.

Cene na trgu Cavour

(Oddaja za debelo)

12. t. m.

Cesen 500—1000; pomaranče 120—140; kisló zelje 130—165; karfiol 120—150; kapus 120; čebula 120—140; fige (suhe) 180—400; solata 80—100; limone (100 komadov) 5—7; jabolka 80—450; krompir 60—85; krompir (nov) 150 do 180; hruške 120—180; grah 200—300; radič 80—140; spinača 100—120.

†

S potrjim srcem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znanem tužno vest, da je naš nadvse ljubljeni sin, brat, stric, svaj in nečak

Joško Penko

v cvetoči mladosti 15 let, po dolgi in mučni bolezni, danes ob 19. uri, mirno v Gospodu zaspi.

Pogreb predragega pokojnika se bo vršil v soboto, ob 9. uri.

PALČJE, 11. marca 1925.

Ivan in Franciška roj. Abram, stariši. Ivan Penko, trgovec, dr. Fran Penko not. nam. Anton Penko, Antonija, por. Pavlovič, Pavel, Franciška, Marija, Agata, Ivanka in Zoltija, bratje in sestre. Vsi ostali sorodniki. 228

Mali oglasi

SINGERJEV šivalni stroj, zajamčen 20 let, se proda na obroke. Kupujejo se stari stroji. Acquadotto 60. 355

SLUŽKINJA, ki zna tudi nekoliko kuhati, se sprejme. Gulčić, via Petronio 2. 356

15LETNO dekle, želi vstopiti kot učenca v kakršnokoli trgovino. Zna tudi nekoliko šivati. Chiadino S. Luigi št. 801. Rojc. 352

PIANINO ali klavir se kupi, tudi zunan Trsta. Ponudbe na Glasar, via Solitario 25, III. 354

TRGOVINA jestvin, sadja in zelenjave se pro- da radi selitve. Via S. Ermacora št. 12, Ro- jan. Skrbec. 358

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Zdravnik na razpolago. Dobra postrežba. Govori slovensko. Tajnost zajamčena. Sla- vec. Via Giulia 29. 64

PRIDNA, STAREJŠA služkinja, večča vseh hišnih del in nekoliko kuhanja, se sprejma k mirni družini šestih oseb. Plača, hrana in ravnanje dobri. Naslov: Poštnoležeče 3, Trnovo pri Il. Bistrici. 329

17LETEN mladenič, želi vstopiti kot učnec v trgovino. Naslov pri upravnistvu. 306

STARODAVNA gostilna, Edvard Zvanut, Lo- zice je zopet odprta, ter se priporoča cen- jenemu občinstvu. 348

BABICA, diplomirana, sprejema noseče dne- vno. Ljubezniva oskrba. Na željo zdravniška pomoč. Cene zmerne. Tajnost. Via Madon- nina 10, II. 349

ALOJZIJ POVH
Plazza Garibaldi 2, I. nadstr.
Telefon 3-29
Največja zaloga ur in zlatenine
v Trstu. Prodaja tudi na obroke

**Zlato, srebro, krone,
platin, zobovje**
kupi
Zlato ALBERT POVH
Trst, Via Ma zini 45

BLAGO ZA PREHODNO SEZIJU

Primeri naše bogate izbere:

- Crepé Armur, 110 cm v vseh barvah po . . . . . L 15.—
- Gabardine volnen, 110 cm, v vseh barvah po . . . . . 22.—
- Piquet volnen, 110 cm, v modernih barvah po . . . . . 28.—
- Gabardine 125 cm, v veliki izbiri . . . . . 32.—
- Gabardine 130 cm, moderne barve po . . . . . 42.—
- Matlassé novost, 130 cm, moderne barve od . . . . . 26.— napre
- Ottomane volnen, 130 cm v najrazličnejših barvah od „ 40.— napre
- Covercoat 130 cm, v najmodernejših barvah po . . . . . 45.—
- Covercoat 140 cm, v najmodernejših barvah po . . . . . 48.—
- Skotsko blago, 140 cm, kockano zadnja novost od „ 18.— napre
- Blago kockano, 150 cm, zadnja moda po . . . . . 58.—
- Blago angleške vrste, za tailleurs, 140 cm, od . . . . . 32.— napre

ÖHLER

Corso Vitt. Em. III. šte. 16

O tem vprašanju je nastal živahen spor, ker baron ni hotel priznati nevarnosti takih raziskovanj, tudi je rekel, da če bivajo v takšnih krajih tako nesrečni duhovi, tedaj bi morali biti radi, če se kdo zanje zanima in hvaležni, če jim kdo želi pomagati.

Po čaju se je polkovnik vrnil in začel igrati šah z Diomidom Petrovičem. Tedaj sta se Bakulinka in Žorž podala v knjiž- nico, da poiščeta Pavlu Borisoviču objavl- ljene knjige. Baron je ostal sam z Valerijo v sobi za goste.

Svetilka z rdečim abazurjem je medlo svetila in puščala v temi oddaljene dele velike sobe. Mlada človeka sta molčala. Oba sta bila zatopljena v svoje misli in se skrivaj spogledovala.

Valerija je sedela v velikem naslanjaču; njeno obličje je bilo v senci naslona in pogled se ji je ustavljal na baronu, ki je stal pri kamnu. Neko nejasno čustvo, podobno sovraštvu, ji je povzročilo silno bitje srca. Prvič je videla tega človeka, vendar pa se ji je zdel čudovito znan. Toda kje bi bila videla ta pravilni, značilni profil in te na oglih spuščene ustne, ki so izražale

hladno nadutost? In končno te mračne oči, globoke kakor brezno, na dnu katerega se je skrivalo nekaj zlobnega in zavratne- ga? Da, dobro ga je poznala: zdelo se ji je, da je sposoben katerekoli podlosti in izdajstva napram ženski. Vse njegovo bi- stvo jo je vznemirjalo, celo njegov glas, ki je zvenel preiziro in porogljivo.

Ali je oženjen? Ta misel ji je preletela skozi mozeg kakor strela in ji povzročila tako ostro bolečino, kakor da ji je nož presunil prsi. Besno ljubosumje ji je stisnilo srce ob misli, da ima morda kakšna druga ženska pravico nanj. Teško je soplz in njen zbežani pogled je iskal mladeničevo roko. Toda na običajnem prstu se je svetil sam diamantni prstan, poročnega prstana ni bilo na njem... Tako je bila prevzeta od svojih misli in čustev, ki si jih ni znala razložiti, da ni zapazila, kako baron neprestano motri njene v mraku nap- loj skrite poteze, ki jih je od časa do časa razsvetlil ugašajoči ogenj v kamnu.

«Kako je lep! Lepša je od vseh žensk, kar sem jih kdaj videl, istočasno pa vzbuja v meni neko čustvo odpora», — je pomi- slil on.